

INDONEZJA

1. Informacje ogólne

Powierzchnia:	1 910 931 km ²
Ludność:	ok. 262,8 mln (2018)
Podział administracyjny:	państwo wyspiarskie położone w Azji Południowo-Wschodniej – na Archipelagu Malajskim, 17 508 wysp, w tym główne: Sumatra, Jawa, Sulawesi, Małe Wyspy Sundajskie, częściowo – Kalimantan, Papua.
Religia:	islam (86,1% - największy kraj muzułmański na świecie), protestantyzm (5,7%), katolicyzm (3%), hinduizm (1,8%), buddyzm (1,0%) inne (2,4%).
Grupy etniczne:	Jawajczycy (40,6%), Sundajczycy (15%), Madurowie (3,3%), Minangkabau (2,7%), Betawi (2,4%) oraz ludność pochodzenia chińskiego (3%) i malajskiego
Stolica:	Dżakarta
Ustrój:	Republika prezydencka
Waluta:	rupia indonezyjska (IDR)
Głowa państwa:	Joko Widodo (jednocześnie szef rządu)
Ambasador Indonezji w Polsce:	Pani Siti Nugraha Mauludiah
Ambasador RP w Indonezji:	Pani Beata Stoczyńska (od 15 lipca 2018 r.)

1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
PKB (w mld USD)	891,1	860,7	932,1	1015,3	1022,5
PKB (na 1 mieszkańca w USD)	3 533,6	3 367,7	3 605,7	3 884,7	3 870,6
PKB (wzrost w %)	5	4,9	5	5,1	5,2
Inflacja (w %)	6,4	6,4	3,5	3,8	3,2
Bezrobocie (w %)	5,9	6,2	5,6	5,5	5,3
Eksport towarów (w mld USD)	176	150,4	144,5	168,8	180,2
Import towarów (w mld USD)	178,2	142,7	135,7	156,9	188,7
BIZ w Indonezji (mln USD)	21 811	16 641	3 921	20 579	21 980
BIZ Indonezji za granicą (mln USD)	7 077	5 937	-12 215	2 077	8 139

Źródło: Bank Światowy, UNCTAD, Międzynarodowy Fundusz Walutowy, CIA World Factbook, www.trademap.org

2. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza

Indonezja jest największą gospodarką wśród krajów Azji Południowo-Wschodniej. PKB wynoszący około 1 bln USD, sytuuje go na szesnastym miejscu pod względem wielkości gospodarki, siódmym pod względem parytetu siły nabywczej. Wzrost PKB w ostatnich latach utrzymuje się na wysokim poziomie (ok. 5%). Jest również czwartym pod względem liczby mieszkańców krajem na świecie. Indonezja zaczyna odgrywać coraz bardziej znaczącą rolę w globalnej debacie politycznej, w tym jako członek Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) i G20. Jednakże, kraj ten, zmaga się z wieloma problemami. Do największych z nich można zaliczyć: ubóstwo, bezrobocie, nieodpowiednią infrastrukturę, korupcję, złożone otoczenie regulacyjne oraz nierównomierny rozwój wewnątrz kraju.

W międzynarodowych rankingach, badających konkurencyjność gospodarki, Indonezja zajmuje następujące pozycje:

1. „Doing Business 2019” - 73 miejsce (spadek o 1 pozycję w porównaniu z 2018 r.)
2. „Corruption Perceptions Index 2018” - 89 miejsce (awans z 96 pozycji w 2017 r.).
3. “World Competitive Yearbook 2019” – 32 pozycja (awans z miejsca 43 w 2018 r.).
4. „Global Competitiveness Report 2018” - 45 miejsce (awans o 2 pozycje w porównaniu do 2017 r.)

Jedną z ważniejszych branż w Indonezji jest przemysł samochodowy (drugie co do wielkości centrum produkcji samochodów w Azji Południowo-Wschodniej). W reakcji na stagnację krajowego przemysłu motoryzacyjnego w ubiegłych latach, Prezydent Joko Widodo zaproponował zmiany w przepisach dotyczących samochodów elektrycznych. Nowa polityka będzie opierać się przede wszystkim na wprowadzeniu zachęt fiskalnych. Minister Finansów Sri Mulyani Indrawati przedstawiła propozycje ulg na przywóz pojazdów elektrycznych i niezbędnych im materiałów pomocniczych, a także zwrot VAT i ulgi podatkowe związane z importowaniem towarów z branży samochodów elektrycznych. W celu zwalczania emisji węgla i w trosce o środowisko, zmniejszone zostaną podatki na samochody elektryczne jako towary luksusowe. Rząd Indonezji planuje rozpocząć produkcję pojazdów elektrycznych najpóźniej do 2022 r.

Do najważniejszych partnerów handlowych Indonezji zaliczyć można Chiny, Japonię, Singapur i USA.

3. Wymiana handlowa z Polską

W roku 2018 firmy wyeksportowały z Polski towary za 153,7 mln USD, import wyniósł natomiast 871,8 mln USD.

Wymiana handlowa z Polską (mln USD)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019 I-X
Eksport	148,9	105,8	109,5	115,6	153,7	181,2
Import	798,6	679,9	644	730	871,8	660,9
Obroty	947,5	785,7	753,5	845,6	1025,5	842,1
Saldo	-649,7	-574	-534,6	-614,3	-718,1	-479,7

Źródło: Insigos MPiT

Część towarów polskich, które trafiają ostatecznie do Indonezji nie jest odnotowywana w statystykach lokalnych, ponieważ dokonywana jest za pośrednictwem państw trzecich, głównie Singapuru lub państw europejskich. Większość importu ma charakter zaopatrzeniowy do fabryk zagranicznych inwestorów w Polsce. Podzespoły wykorzystywane są do dalszej produkcji. Ok. 50% wymiany towarowej realizowanych jest poprzez korporacje ponadnarodowe.

Do najważniejszych pozycji w eksporcie oraz imporcie należą:

Eksport z Polski do Indonezji:

Preparaty do upiększania, makijażu i pielęgnacji skóry (z wyjątkiem leków); serwatka, także zagęszczona lub dosłodzona i pozostałe produkty mleczne dosłodzone, odpady i złom z żeliwa i stali, perfumy i wody toaletowe; żurawie okrętowe, dźwignice, wózki z urządzeniami dźwigowymi.

Import z Indonezji do Polski:

Golarki i maszynki do strzyżenia; kauczuk naturalny i żywice naturalne w różnych formach, obuwie z cholewką tekstylną na podeszwie skórzanej lub innej; obuwie z cholewkami skózanymi na podeszwie skórzanej lub innej; zabawki konstrukcyjne, modele, łamigłówki.

4. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Zgodnie z danymi NBP napływ kapitału z tytułu zagranicznych inwestycji netto w Polsce ze strony inwestorów z Indonezji w 2017 r. wyniósł (- 1,1 mln PLN). Wg. danych Indonezyjskiej Rady Koordynacji Inwestycji (BKPM) wartość polskich inwestycji (12 projektów) w całym 2015 r. wyniosła 18,6 mln USD. W 2016 r. odnotowano 25 projektów o łącznej wartości 1,6 mln USD.

Firma RAFAKO wygrała w 2017 r. przetarg na udział w budowie dwóch bloków energetycznych 2 x 50 MW na wyspie Lombok (kotły, elektrofiltry, turbiny parowe). Wartość przetargu 232 mln USD. Oferta była składana w konsorcjum z PT Rekayasa Industri (lider konsorcjum, firma państwowa).

Na rynku są także firmy z branży turystycznej oraz usługowe (np. Konstal, Elektromontaż, Comarch, Symbiona SA)

5. Dostęp do rynku Indonezji

A. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

UE – Indonezja

- Podstawą stosunków traktatowych pomiędzy Unią Europejską a Indonezją jest *Umowa o współpracy między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Indonezją, Malezją, Filipinami, Singapurem i Tajlandią – Państwami Członkowskimi Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN)* z 1980 r.
- W dn. 9 listopada 2009 r. podpisana została *umowa o partnerstwie i współpracy (PCA)* pomiędzy UE a Republiką Indonezji, która weszła w życie 1 maja 2014 r.
- Od sierpnia 2016 r. trwają negocjacje **Comprehensive Economic Partnership Agreement pomiędzy Indonezją a UE tzw. CEPA**. Odbyło się pięć rund negocjacyjnych, ostatnia w dniach 9-13 lipca 2018 r. Spodziewane zakończenie negocjacji 2019/2020.

Negocjacje dot. CEPA obejmują następującą tematykę: warunki lokowania inwestycji, zamówienia publiczne, rozstrzyganie sporów, ochrona własności intelektualnej, bariery taryfowe i pozataryfowe, w tym techniczne i fitosanitarne w handlu. Brak takiej umowy sprawia, że produkty europejskie, w tym polskie, obłożone są standardowymi stawkami celnymi i nie mają możliwości konkurencyjności ceną z produktami importowanymi z krajów, z którymi Indonezja (ASEAN) podpisane ma umowy o wolnym handlu (FTA) lub umowy o partnerstwie gospodarczym (EPA). Zakres umowy zakłada m.in. eliminację 90% ceł w 7 lat, eliminację wszystkich istniejących ceł eksportowych, ambitny rozdział inwestycyjny, equity caps, dostęp do zamówień publicznych

(po raz pierwszy w przypadku Indonezji, także na poziomie sub-centralnym), rozdział energetyczny i dot. surowców. KE ma nadzieję, że negocjacje wytworzą sprzyjającą atmosferę dla eliminowania konkretnych barier pozataryfowych.

Polska - Indonezja

Polska i Indonezja nawiązały stosunki dyplomatyczne we wrześniu 1955 roku. Ogółem do chwili obecnej podpisanych zostało ponad 20 umów i porozumień. Relacje dwustronne w zakresie współpracy gospodarczej pomiędzy Polską i Indonezją regulują m.in. następujące akty prawne:

- *Umowa o współpracy naukowo-technicznej* z dnia 10.10.1961 r.
- *Umowa o transporcie lotniczym* dotycząca regularnej komunikacji lotniczej z 13.12.1991 r.
- *Umowa pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Indonezji o popieraniu i ochronie inwestycji* z dnia 06.10.1992 r.
- *Umowa pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Indonezji w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodów* z dnia 06.10.1992 r.
- *“Letter of intent on cooperation in the field of energy and mineral resources”* pomiędzy Ministerstwem Gospodarki RP i Ministerstwem Energii i Zasobów Mineralnych RI dotyczący współpracy w zakresie energii i zasobów mineralnych – wrzesień 2011 r.
- *Memorandum o Współpracy w dziedzinie rozwoju sektorów przemysłowych pomiędzy Ministrem Gospodarki Rzeczypospolitej Polskiej i Ministerstwem Przemysłu Republiki Indonezji* – wrzesień 2015 r.
- *Porozumienie o współpracy (MoU) ekonomicznej w zakresie rozwoju gospodarki morskiej* pomiędzy Ministerstwem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej RP, a Ministerstwem koordynującym sprawy morskie Indonezji – czerwiec 2017 r.
- *Porozumienie o współpracy (MoU) pomiędzy PAIIZ a BKPM* (Indonezyjska Rada Koordynacji Inwestycji) – wrzesień 2013 r.
- *Porozumienie o współpracy (MoU) pomiędzy KIG a KADIN* (Indonezyjska Izba Handlu i Przemysłu) – wrzesień 2013 r.

B. Bariery, certyfikacje, wymogi specjalne w dostępie do rynku

- Certyfikacja Halal

Muzułmański Związek Religijny RP (MZR), wg. informacji ze strony internetowej LPPOM MUI¹, upoważniony jest do wydawania certyfikatów Halal firmom polskim na rynek indonezyjski. Pozwolenie, uzyskane 23 maja 2011 r., uprawnia MZR do certyfikacji uboju bydła oraz przetworzonych produktów spożywczych.

- Szerokie uprawnienia rządu w zakresie obrotu

Ustawa o Handlu (7/2014) i Ustawa o Przemysle (3/2014) przewidują ścisły nadzór i kontrolę obrotu towarami oraz przyznają uprawnienia rządowi do wprowadzenia ograniczeń w imporcie, w oparciu o interesy narodowe, które nie są jasno zdefiniowane.

- Zakaz eksportu nieprzetworzonych minerałów / rud metali

Regulacje z 2012 i 2013 r. zakazują eksportu wybranych, nieprzetworzonych rud metali i minerałów (m.in. rud cyny, boksytów, złota, srebra, niklu, chromu), z wyjątkiem węgla o wysokiej kaloryczności, w celu zwiększenia lokalnej wartości dodanej minerałów poprzez ich przetworzenie i rafinację.

¹ <http://www.halalmui.org/images/stories/pdf/LSH/LSHLN-LPPOM%20MUI.pdf>

- „Negatywna Lista Inwestycji”

W najnowszej „Negatywnej Liście Inwestycji” z listopada 2018 r. określono 54 sektory, które mogą być w 100% własnością inwestorów zagranicznych. Istnieje jednak 20 obszarów biznesowych z 8 różnych sektorów, które nadal są zamknięte dla firm zagranicznych. Lokalizacja inwestycji w jednej ze specjalnych stref ekonomicznych w Indonezji pozwala na uniknięcie większości restrykcji wynikających z „Negatywnej Listy Inwestycji”.

- Wymóg minimalnej kwoty inwestycji

Wymóg minimalnej kwoty inwestycji dla inwestycji zagranicznych o wysokości 10 mld IDR, tj. (wg. średniego kursu wymiany z 04.2016 r.) około 750 tys. USD [ustanowiony przez rozporządzenie Prezesa Indonezyjskiej Rady Koordynacji Inwestycji (BKPM) nr 5/2013] potencjalnie ogranicza inwestycje małych i średnich firm zagranicznych (MŚP).

- Wymóg tzw. *local content*

Wymóg tzw. wkładu miejscowego (*local content*) dotyczy wybranych sektorów tj. telekomunikacja, ropa i gaz, franczyza, ubezpieczenia. Rozporządzenia Ministra Handlu 70/2013 i 56/2014 zobowiązują większość sprzedawców detalicznych do pozyskiwania 80% ich produktów lokalnie.

- Zamówienia rządowe

Prezydenckie rozporządzenie nr 54/2010 przewiduje, że firmy zagraniczne mogą składać oferty tylko we współpracy z firmą krajową (chyba że żadna krajowa firma nie posiada zdolności do dostarczania poszukiwanych towarów i usług) i tylko oferty, które przekraczają następujące progi: 100 mld rupii na usługi budowlane, 20 mld rupii na towary i usługi i 10 mld rupii na usługi doradcze.

- Korupcja, biurokracja

Problemem znanym od lat jest wszechobecna i akceptowana korupcja oraz związane z nią opłaty nieformalne, które podmioty lokalne i zagraniczne muszą niejednokrotnie uiszczać chcąc uzyskać dokumenty wymagane na etapie wydawania licencji importowych, certyfikatów, odprawy celnej, itp. Do powyższych, dochodzi również niewydolność systemu administracji publicznej.

- Dostęp do rynku spożywczego

Konieczność uzyskiwania indywidualnych zezwoleń. Otwarty jest rynek mleka, trwają prace nad otwarciem rynku wołowiny. Zamknięty jest rynek wieprzowiny i drobiu.

6. Potencjalne dziedziny współpracy

Z punktu widzenia polskich producentów i eksporterów do najbardziej interesujących obszarów potencjalnej współpracy należą:

- przemysł spożywczy (w tym po uzyskaniu odpowiednich certyfikatów HALAL dostęp do dużej liczby nabywców wyznania muzułmańskiego);
- kosmetyki;
- sprzęt medyczny, wyposażenie szpitali;
- ochrona środowiska – rozwiązania, technologie, produkty do oczyszczania ścieków, uzdatniania wody, recyklingu odpadów stałych / płynnych;
- wydobywanie ropy i gazu - urządzenia, technologie, udział w eksploatacji;
- energetyka - elektrownie, turbiny, transformatory itp.;
- przemysł lotniczy - dostawy samolotów treningowych, samolotów do gaszenia pożarów i do oprysków, śmigłowców, części zapasowe;

- dostawy maszyn budowlanych i drogowych, (w związku z planami Rządu RI rozbudowy infrastruktury drogowej, lotniczej, morskiej, energetycznej w ramach projektów partnerstwa publiczno-prywatnego);
- przemysł maszynowy (przetwórstwo tytoniu oraz przemysł papierniczy);
- chemikalia - kaprolaktam, katalizatory, nawozy sztuczne;
- wyroby dekoracyjne - współpraca w zakresie hutnictwa szkła oraz dostawy szkła kryształowego;
- rozwiązania IT/ICT;
- wyposażenie, technologie, rozwiązania dla wojska, policji, straży pożarnej, służb ratowniczych;
- górnictwo odkrywkowe i głębinowe węgla kamiennego - dostawy urządzeń dla górnictwa odkrywkowego i głębinowego, które powinno się intensywnie rozwijać w najbliższych latach, w miarę wyczerpywania się łatwo dostępnych złóż odkrywkowych.

7. Przedstawicielstwa dyplomatyczne i ZBH

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Indonezji

Ambasador: Beata Stoczyńska
 Indonezja, Dżakarta, Jl. Rasuna Said Kav X Blok IV/3, 12950
 Tel.: +62 21 2525948, Faks: +62 21 2525958 wew. 902
dzakarta.amb.sekretariat@msz.gov.pl
www.dzakarta.msz.gov.pl

Konsulat Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Surabaya

Konsul honorowy: Soedomo Mergonoto (język konsula: indonezyjski, chiński, angielski)
 Indonezja, Surabaya, Jl. Opak no. 16, 60271
 Tel. +62 31 568 0804, +62 31 568 0759
 Faks: +62 31 568 0760
consul@surabayapolandconsulate.com

Konsulat Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Bandungu

Konsul honorowy: Maria Jolanta Pawłowska-Budiman (język konsula: polski, angielski, indonezyjski)
 Indonezja, Bandung, Jl. Bukit Pakar Utara No. 75, 40198
 Tel. +62 22 2500365, tel. dyżurny: +62 811 205266
 Faks: +62 22 2507998
consulpolbdg@gmail.com

Konsulat Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Medanie

Konsul honorowy: dr Jonner Napitupulu (język konsula: indonezyjski, angielski)
 Indonezja, Medan, Jl. Masdulhak No. 9A, 20152
 Tel. +62 61 452 58 39, 00 62 61 457 10 67
 Faks: 00 62 61 735 01 02
jonnernapitupulu@gmail.com

Ambasada Republiki Indonezji w Rzeczypospolitej Polskiej

Ambasador: Pani Siti Nugraha Mauludiah
 adres: ul. Estońska 3/5, 03-903 Warszawa, Polska
 Tel: +48 (22) 617 51 08, +48 (022) 617 51 79
 Fax: +48 (22) 617 44 55
 E-mail: warsawa.kbri@kemlu.go.id; info@indonesianembassy.pl
 Strona internetowa: www.indonesianembassy.pl

Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH

Kierownik: Jacek Kołomyjec

Indonesia Stock Exchange Building Tower 1

15th Floor Unit 6

Jl. Jend. Sudirman Kav. 52-53

Jakarta 12190

E-mail: Jacek.kolomyjec@paih.gov.pl

Tel. +62 812 1278 0044

Opracowano w Departamencie Handlu i Współpracy Międzynarodowej MR, styczeń 2020